

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Focarele pietății

(+) Puține zile încă, și toate drumurile ce duc spre sfintele mănăstiri a Moiseiului mara-mureșan și a Niculei de lângă Gherla vor fi grele de cetele pelerinilor cucernici, ce se îndreaptă spre ele cu dor de duhovnicească întremare. Asta, an de an, de hramul acestor sfinte așezări. Cum de altfel se întâmplă și cu alte centre de asemuioare atracție spirituală. Cel care scrie aceste rânduri a văzut pelerinagiile dela sfintele mănăstiri Prislop din țara Hațegului și Bixad din țara Oașului și a rămas cu impresia că manifestății de credință spontană, sinceră, vie și caldă ca acelea nu prea i-a fost dat să mai întâlnească în viața sa.

Tâlcul se îmbie de sine. Poporul nostru e profund religios, dar e și extraordinar de realist. Argumentațiile subtile, de teorie suptire, îl lasă rece. În schimb în fața faptului se pleacă. Și pentru el călugăria e realizarea faptică a sfințeniei, iar mănăstirea sălașul binecuvântat, în cuprinsul cărui se întruchipează acel ideal. În fața acestei judecăți orice argumentații se eclipsează, până ce; iarăși, nu se convinge, în același chip, de contrariul. Și chiar și atunci respectul său față de locul sfânt rămâne adânc și nesdruncinat.

Să nu bagatelizăm această judecată a mulțimilor! În aprecierea monahismului și a feșelor monahicești poporul are de partea sa cele mai alese luminae din Biserica Domnului. Ajungă, la acest loc, unul pentru toți. Și anume Sf. Ioan Gurădeaur, care a prins în rânduri nepieritoare lauda călugăriei. Un mic pasagiu dintre altele: „Binele ce-l face un monah e mai mult decât împărătesc. Împăratul, dacă-i bun, poate să mângâie nevoile trupului, monahul însă, prin rugăciunile sale, slobozește sufletele din robia diavolului. Omul copleșit de o durere morală trece pe dinaintea împăratului ca pe dinaintea unui trup fără viață, și aleargă la chilița monahului, înlocuind precum săteanul spaimântat de arătarea lupului caută scăpare lângă vântorul bine înarmat... Și nu numai noi alergăm în năcazurile noastre la acest liman, ci și împărații înșiși aici caută scăpare în vremuri de primejdii, la fel cu cerșitorii cari, când băntuie foametea, se îndreaptă de zor spre casele bogăților”. —

Cine nu înțelege pe schimnic, acela nu înțelege viața. (Dostoievski). Aceluia-i scapă sensul mai adânc al existenței superioare, care-i întemeiată pe lăpădarea de sine, pe jertfă. Și care impune irezistibil prin însăși firea sa. Adevăr vechiu cât lumea, de altminteri, exprimat plastic, cu mii de ani în urmă, și în înțelepciunea indică: „Precum puii flămânzi se adună în jurul pasereimame, așa și oamenii împrejmuiesc altarul de jertfă al celui ce a biruit lumea”. — Dar cine altul biruie mai desăvârșit lumea ca monahul lăpădat de tot ce-i lumesc?

Repet: să nu bagatelizăm judecata profund umană și evanghelică a poporului nostru, în ce privește monahismul și mănăstirile! Dimpotrivă: să se facă tot ce se poate ca, după Bixad și Moiseiu, să-și aibă și mănăstirile dela Nicula și Prislop călugăriilor lor de uric. Interesă mari, spirituale, cari primează față de orice alte interesă, reclamă imperios acest lucru. Cu vremea, — și câtă cât mai curând cu putință, — trebuie să avem în toate eparhiile focare similare de pietate. Planurile păr. Iuliu în legătură cu mănăstirea Lupșa sunt cunoscute, iar deschiderea casei de noviciat pentru clerici a PP. Basiliani la Obreja, din veștințata Blajului, a rămas, deocamdată, numai fiindcă s'au ridicat în cale piedeci ce nu stă, exclusiv, în puterea binevoioșe să le treacă.

Obrazul Țării

— Porunca cea mare care se ridică din dosarele anchetei Skoda —

de Prof. AUGUSTIN POPA

Acheta parlamentară în afacerea Skoda și-a încheiat lucrările. Spectacolul s'a terminat. Urmează socotelile. — Căci evident, o reprezentație atât de pasionantă și atât de costisitoare trebuie încheiată neapărat cu conturi limpezi. Trebuie să se știe precis rezultatele și trebuie să se vadă, în concret, urmările. Care trebuie să fie potrivite cu grandoarea montării și să acopere cheltufeliile avute. În cazul nostru: a fost pus la bătaie publică obrazul țării. Cinstea și bunul ei nume au fost duse în vânzare la târgul rușinii. De cine, de ce și pe ce preț?

Comisiunea anchetătoare promite concluziuni pentru la toamnă. Atunci se numără bobocii. — Atunci va raporta Parlamentului. — În speranța unor noul reprezentanții senzaționale, unii dintre spectatori înfrigați de până ieri par mulțumiți cu această anunțare de pe scenă. Până atunci își mai refac niște nervii slabiți de grelele chinuri la cari au fost supuși, zi de zi, în cursul cercetărilor. Vor încerca să-și revină din uluirea care ne-a învăluit pe toți. Vor căuta să regăsească vechile măsuri a lucrurilor, linia dintre adevăr și minciună, dintre real și ireal, dintre evident și absurd, cari toate au fost răsturnate și toate s'au pierdut prin cele teancuri ursașe de hârtie maculată în mare parte cu întrebări idioate și răspunsuri hazlii.

Recunoaștem și noi că, din punctul său de vedere, comisiunea are dreptate. Așa cer formele și acesta îi este mandatul. Și nu invidiem de loc pe raportori. Numai biet sufletul lor știe, cum se vor descurca prin cele zăvoale de hârtie și de slovă, pe care le-a câștigat truda de până acum a anchetei. Pentru că drumuri și plan și puncte de orientare sigură nu se găsește în ele. Și zilele trec așa de repede! — Comisia să fie deci sănătoasă și să-și facă datoria. De-acum, până la toamnă!

Pentru țară însă problema se pune altfel. Ceeace face și promite acheta, pentru țară e prea târziu și prea puțin. Și de prisos. Judecata ei e făcută gata. Pe un plan mai înalt; din perspective mai largi; pe realități mari și imediat evidente. — Dincolo de mobilul anchetei parlamentare, peste limitele mandatului ei, dincolo de zarea spirituală modestă a șanților teribili cari au pus întrebări suclate lui Iuliu Maniu, instinctul sănătos al țării vede deschisă însăși lumea adâncilor sale resorturi vitale. Acheta Skoda a fost pentru ea oglinda magică, cu care a putut verifica tainele ce presidează destinele României.

Scurt și brutal: în, și prin scandalul Skoda, s'a încercat asasinarea morală a lui Iuliu Maniu!

Trebuia dovedit, că acheta dela Bădăcină a vândut interesele țării și ale armatei. S'au întrebuițat pentru atingerea acestui scop patriotic toată mârșăvia și toate turpitudinile pe care le-a putut născoci ladol. S'au făcut falșuri patente în documente publice. S'au angajat martori sperjuri. S'au încercat mituire, în țară și în străinătate. Au fost intimidați și amenințați funcționari publici. Puterea statului, însuși, prin organe oficiale, a fost pusă în slujba măreșului scop.

Uluitoare, absurdă, dementă, criminală, cum vreți: asta-i realitatea! Acesta e marele, teribilul adevăr pe care a reușit să-l isbească în capul țării năucite acheta Skoda. — Cine și de ce s'a permis această aberație? Nu importă deocamdată. Ajunge atâta: s'a făcut așa. Ne-am dat în spectacol în fața lumii întregi. Am arătat tuturor gradul de cumplită jigănie până la care suntem în stare să ne coborâm. Am terfelit uniforma militară. Am băjocorit crucea și evanghelia. Toate, pentru a dovedi o calomnie infamă; o infamie fără seamăn.

Personal, Iuliu Maniu a ieșit mai mare din această țesetură de intrigă blestemată și nevolnică. Caracterul său roman a fost pus din nou în lumină. Am câștigat o nouă fotografie spirituală a sufletului său puritan, moral, creștin. Am avut prilejul să vedem încă odată stânca de granit sfidând valurile răutății neputincioase. Țara a văzut încă odată cum gândește, cum lucrează un adevărat bărbat de stat, creștin și român. Cu câtă lăpădare de sine. Cu ce perspective înalte. Cât de ăstător al propriilor interesă. Cu câtă detașare de bunurile materiale! Cu câtă delicateță sufletăscă! Ar fi putut câștiga averi mari. N'a voit. N'a intrat în nici un consiliu de administrație: deși i-s'au oferit multe și grase. Nu și-a exploatat nici minele proprii, că să nu pară că prestigiul său politic i-a fost de folos material. Ar fi putut câștiga milioane grele cu advocătura. S'a șters din barou, spre a nu atinge nici cum sensibilitatea sufletească a magistraților pe cari el i-a numit. Preferă să ducă o viață modestă, retrasă, cheltuind puțin. Afată cât îl aduce moșloara părintească. De altfel, nu are pasiuni costisitoare. Una singură: lupta națională.

Frumos. Cum nu se poate mai frumos! Țara întreagă respectă și admiră. Azi mai mult decât ieri. — Afată însă nu ajunge. Iuliu Maniu este unul din cîitorii României Mari. Noroful care i-s'a aruncat în față, a căzut pe obrazul României. Onoară ei a fost terfelită. Ea nu poate rămânea cu această pată și cu această viață. Se impun sancțiuni necruțătoare și reparațiuni imediate! Cel vinovați să-și la pe-

deapsa fără milă. *Lui Iuliu Maniu să i-se dea satisfacția cuvenită!* Nu i-se dea lui personal. Ci ordinii morale atât de brutal, atât de rușinos violat. Se va da satisfacție justă sentimentului de dreptate și de omenie a țării întregi.

Ardealul are datoria de-a merge în fruntea acestei acțiuni. Pentru că Iuliu Maniu este al nostru. El întrupează crezul politic național, creștin și român, pe care l'a adus Ardealul ca zestre în România întregită. Dela acest duh nou, ardelenesc, s'a așteptat înolirea țării întregi. S'a nădărdit o nouă viață publică mai bună, mai cinstită, mai muncitoare, mai modestă, mai credincioasă. Trebuie să dovedim, că acest spirit trăiește încă. Cu toate piedecile ce-a întâmpinat, cu tot noroiul ce s'a aruncat asupra lui, el rămâne o realitate vie, de nădejde. Dreptatea biruitoare a lui Maniu a dovedit neîndolos acest lucru. De altă parte turpitudinile din cursul anchetei Skoda au arătat altceva: că este imediat și imperios necesar să punem în acțiune acest spirit de înolire generală. E ceva putred la noi. Răul merge până sus, în culmile piramidei sociale. Sunt puteri ale naționalului, cari ne conduc, ne subsapă existența națională. Impotriva lor trebuie să punem *frontul demnității naționale și digul moralei creștine!* Așa cum ține și susține, împotriva tuturor, Iuliu Maniu.

Suntem la o răspântie istorică. Trebuie să croim drum nou pentru viața țării. Să nu mai stăpânească ticăloșia și minciuna. Trebuie luate hotărâri mari și radicale — De aceea neamul însuși trebuie să-și spună cuvântul. Poate acolo unde și l-a spus și la Decembrie 1918.

Vrem, trebuie să vrem — sub sancțiunea pierzării, — *o Românie nouă! Demnitatea națională și morala creștină* trebuie să fie pietrele ei de temelie. Socotim că e necesar să *ne adunăm din nou la Alba-Iulia* pentru sfințirea acestor pietri de temelie.

Umbra lui Horia și câmpul adunării din 1918 ne așteaptă!

Numele lui Dumnezeu în Constituția braziliană. Cu 15 Iulie c. republica Braziliei are Constituție nouă. Grație stăruințelor actualului președinte de republică, Dr. Getulio Vargas, și Corpurilor Legiuitoare întrunite în constituantă, noul act constituțional se deosebește binisor de cel din 1891. Neutralitatea binevoitoare a acestuia față de biserica acum e înlocuită printr'o voință fermă și limpede manifestată de a colabora strâns cu biserica pentru mai binele atât moral cât și material al țării și al poporului.

Noua Constituție a fost adoptată cu 168 voturi contra 57 și ca preambul al ei obține mult grăitorul text: „Noi, reprezentanții poporului brazilian, punându-ne încrederea în Dumnezeu și întruniți în Adunare Constituantă pentru a organiza un regim democrat care să asigure unitatea națională, libertatea, justiția, bunăstarea socială și economică a națiunii, decretăm și promulgăm Constituția ce urmează... etc.

Notăm că această Constituantă a dat și altfel dovadă de spiritul creștin ce a însuflețit-o: a respins o propoziție ce permitea Tribunalului suprem să omologheze divorțurile pronunțate în afară de hotărârile republicii braziliene.

Luptă stearpă. E lupta ce o poartă Sovietele împotriva crezului și moralei creștine. Faptul acesta îl constată în *The Slavonic Review* d. Serghe Markoff, pe temeiul de mărturie bolșevice. Ceeace, evident, împrumută o greutate specială acestei constatări. — Iată câteva date semnificative:

Autorul dărilor de seamă: *Icoana actuală a luptei împotriva religiei*, (lucrare apărută anul trecut) reliefează împrejurarea că 77 % din membrii asociațiilor bolșevice ascund și acum pe-acasă, icoane sfinte, iar 23 % susțin pe față, cu glas înalt, că religia nu numai că-i folositoare, dar că-i deadreptul necesară. Intr'o circumscripție s'a aflat că nu mai puțin de 98 % a populației tănuște cum poate icoane sfinte. — Mai mult: Se știe pozitiv că sunt bărbați cari colindă în lung și în lat Rusia propovăduind Evanghelia și că s'au infiripat o serie de tovărășii pentru convertirea mun-

ditorilor. Corespondentul din Moscova al *Observer* scrie că tineretul sovietic începe să se întoarcă la Dumnezeu și că sunt încadrate în organizații religioase o sumedenie de tineri dela sate, din fabrici și din rândurile studenților școlii universitare, alătura de funcționari bolșevici.

Nu de mult Kosarew, președintele Ligii tineretului bolșevic, a spus-o limpede într'o adunare la Moscova: „Acum e foarte greu să se câștige voluntari pentru propaganda anti-religioasă și peste tot această activitate e perhorecată“. Periodicul *Antireligioznik* ce apare mai înainte tot la două săptămâni, în jumătatea primă a anului trecut a apărut numai de două ori, iar *Bezbojnik*-ul ce ieșea din anul dintâiu tot la 5 zile, ulterior o vreme ieșit tot numai la 7 zile, iar acum tot numai la 10 zile. „Tinerii comuniști dovedesc multă antipatie față de ateism“, mărturisește și acest organ al celor fără Dumnezeu.

Alte constatări. Le fixează *Paris Soir* pe bază de date controlate și verificate: 47 % din copiii sunt botezați și 55 % a decedatilor s'au înmormântat creștinește. La Lugansk piesa *Nunta dela Cana*, ce ridiculiza religia, a fost primită cu huidueli și flulerături de publicul compus exclusiv din muncitori din fabrici.

Si vis pacem, para bellum

Logica faptelor omenești e țicneală — Tot hectarul din suprafața pământului e grevat cu 120 Lei datorii de războiu

de **Gavril Todica**

Încă Papa Iulius III (1550—1555) constata și esclama: „Parva sapientia regnum mundi“. Parcă nici o înțelepciune nu e manifestă în conducerea lumii, ci numai țicneală. În toate actele societăților surprindem răbufnelli de discordanțe sufletești: frământări și svârcoliri pătimase, agitații și turburanțe clocotiri de ură, tresăriri nervoase, țicneli. Popor cu popor s'ar mai împăca, s'ar mai tolera. Dar conducătorii, matadorii... dau semne tot de inspirațiuni diavolești. Nu înzădar dia-volul tot după conducători își bate capul

Foiața „Unirii“

Grămaticu' mincinos

de G. Topîrceanu*)

Scrie letopiseșul nostru cest moldovezesc, de zice că într'o vreme s'au oploșit la curtea lui Ciubăr Vodă un oarecare Bogdan grămatic, ce s'au fâlit că-i vâlhovnic și om învățat foarte, și că va scrie de viața domnilor vechi și de toate câte s'au lucrat mai de mult în țara Moldovii.

Și fiindu-l Ciubăr Vodă în mare cinste, l-au dat în samă multe hrisoave și urice și ispisoace vechi, să le deslege cu rânduială și să aleagă dentr'acele cum au fost cursul anilor și viața domnilor trecuți, ales a tătâne-său, Alexandru Vodă cel Bătrân.

Ce până la urmă, pre toate le-au zăhăit acel grămatic, și atâta le-au amestecat și le-au zgribușit, încurcând anii și poveștile, că nimica bun n'au mai ales de acolo. Și așa s'au dovedit acel Bogdan scriitoriu de cuvinte deșarte, adevărat om de minte puțină. Care cunoscând Ciubăr Vodă că acela n'au fost grămatic și vâlhovnic cu adevărat, ce doară s'au fâlit că laste, foarte s'au mândat Măria sa. Și muștrându-l oarece cu buzduganul, au pus de l-au însămnat cu hangerul la nas. După care,

l-au alungat dela curte cu mare ocară. Și fugind acel Bogdan grămatic de rușine în țara ungurească, s'au învăluit adânc în munte și nu s'au oprit până la târgul Clușului, unde mai apoi s'au gospodărit, rămânând acolo de vecl. Care văzându-l Ungurii că-i fără nas, numai o o rămășiță cât o alună, îndatăși l-au poreclit Dulcă, adevărat pre limba lor, cârnu. Cum au rămas de se poartă și până astăzi acea poreclă, prin acele părți de lume.

Dictatură și dictatură

— Reflexiile unui spectator imparțial —

de Protopresbiterul ortodox

Cea mai mare parte din lume, după întronarea dictaturii hitleriste în Germania, se aștepta să meargă lucrurile strună și aci ca'n Italia. Sunt și dintr'aceia cari atribue, și nu pe improbabilități, isbânda și înfăptuirile incontestabile ale fascismului numai și numai lui Mussolini și anume genialității lui *Mussolini*. Emil Ludwig, alias Kohn, Ebreu refugiat din Germania în Elveția, cu mult înainte de lucrătura anti-iudaică a hitlerismului, face din Mussolini cel mai mare om politic al actualității.

Dar tot așa de genial ar putea să apară și Hitler. Titluri se pot și pentru asta. Așa: Poporul german e mai mare ca cel italian și Hitler a ajuns la putere cu mult mai cu multă

ostentivă și după mult mai multe încercări de opintiri decât Mussolini. Hitler poate vorbi de *mein Kampf*-ul său; Mussolini numai de mersul său triumfal asupra Romei.

Decât: cadrul, pot zice cadrulamentele, sunt cu totul altele. Italia e o țară catolică întru toate, per excellentiam; o minoritate iudaică ce avea odată cutezanța să dea Romei un primar de-al ei și cea protestantă, sunt un fel de adio del passato. Așisderea catolic e și regimul fascist cu tot ce are bun; plus minusve el este emanația ordinii, disciplinei, mentalității, devotamentului, tendințelor catolice de iubire și respect de oameni, de privire transcendentală de solidaritate nemincinoasă de supunere necondiționată stăpânirii. Inșuși Mussolini a recunoscut aceasta și de aceea ca să-și consolideze și în formă regimul, personal al său ci al ordinii catolice italiane, a negociat cu isbândă și a încheiat tratatul din Lateran care face dintr'insul, după concepția lui Cavour, cel mai mare om politic al Italiei.

Iată ce-i lipsește lui Hitler. Se prea poate ca Hitler să fie mult mai deștept decât Mussolini; poate chiar mai energic, și a dovedit-o de curând, cu prilejul celor din urmă evenimente, dar niciodată Hitler nu va ajunge să facă ce a făcut Mussolini, să stingă definitiv orice inimicizie, să desființeze absolut comunismul, să ridice la delir entuziasmul național pentru dânsul și pentru ea. Germanii sunt

*) Din volumul „Scrisori fără adresă“.

„Bate-volu păstorul și se va risipi turma“. In consecință, toate semințiile pământului par-că formează un furnicar în perpetuă tulburare.

O maximă „ultra-înțeleaptă“ a diplomației internaționale sună: „Si vis pacem para bellum. Și dă-i nene cu sacrificii peste sacrificii pe altarul lui Martel — Multe miliarde nu-i ajung și tot mai multe cere, cu necondiționată prioritate față de orice alte desiderate.

Iată un mic tablou, ce mi-am compus la voia întâmplării din cronica ultimelor zile:

— In Manciuuria și pentru Manciuuria pregătiri febrile în vederea războiului ruso-japonez (niponez). Pentru menținerea echilibrului pe Pacific între Statele-Unite, Anglia și Japonia (Niponia) intervine acordul de a-și susține flote de război în relația de 5:5:3. In Iunie 1934, parlamentul japonez (sau niponez) aprobă un credit extraordinar de 120 milioane Yeni (aprox. 9 miliarde lei) pentru mărirea și întărirea flotei.

Prin acest gest Niponia demonstrează că nu mai respectă paritatea înarmărilor navale de 5:5:3, stabilită în conferențele de la Washington și Londra.

— In Iunie 1934, conferința desarmării navale de la Londra se termină fără a ajunge la vr'un rezultat îmbucurător. Statele-Unite declară că nu pot adera la nici un acord, deoarece președintele Roosevelt este preocupat de elaborarea unui nou proiect de înarmări navale în Pacific, menit să asigure supremația Statelor-Unite.

— Franța a sacrificat pentru fortificații pământene și subpământene 7 miliarde de franci (21 miliarde lei), fără să se poată asigura contra atacurilor aeriene și microbiene, mult mai catastrofale.

— Amiralitatea britanică va înzestra vasele de război cu o nouă torpilă, care întrece toate invențiile de acest gen.

— Bugetul anual al Ministerului armatei în România face 6,400,000,000 lei.

— Guvernul ceho-slovac a votat un credit de 4 miliarde coroane pentru înzestrarea armatei.

In același tempo saltă și celelalte state civilizate în jurul Molochului. Par-că nu au

învățat nimic din războiul trecut. Eo emulație hipnotică generală: „că dacă alții se pregătesc de război, noi nu putem sta cu mâinile în sân“. O demență universală, care numai de la Dumnezeu nu poate fi.

Cu miliardele ce se risipesc în câțiva ani pentru „apărările naționale“ s'ar putea cumpăra suprafața pământului întreg, socotind pentru km. pătrat valoarea medie de 120 dolari = 12,000 lei.

De fapt, mai există și o sarcină hipotecară — ca să zic așa — de aceeași sumă pe km. pătrat, dacă luăm în considerare datoriile de război ale statelor.

In adevăr, după o statistică sumară, ce mi stă la îndemână, datoriile de război atingeau nu de mult următoarele cifre fantastice, în milioane de dolari:

Franța: 10754,1; Anglia: 9754,2; Belgia: 849,0; Iugoslavia: 338,6; Italia: 3571,7; Grecia: 164,5; Portugalia: 109,6; România: 422,6; Germania: 25,609,6; Polonia: 661,1; Cehoslovacia: 424,8; Austria: 116,1; Bulgaria: 78,6; Estonia: 45,5; Letonia: 34,7; Ungaria: 35,0; Finlanda: 19,1; Lituania: 14,7; Total: 53,003,500,000,000 dolari!

In realitate suma e mult mai mare, fiind acest tablou foarte incomplet.

De altă parte, având în vedere că suprafața totală a pământului (continente, mări, oceane, regiuni polare etc.) face rotund 510 milioane km. pătrați, rezultă că $53003 : 510 = 104$ aproximativ. Cu alte cuvinte, la suprafața de 1 km. pătrat revin 104 dolari. Cum însă nu toate datoriile sunt divulgate, date publicității, putem calcula în minimum 120 dolari sarcina pe km. pătrat a datoriilor de război sau 120 lei pe fiecare hectar din suprafața pământului (1 km. pătrat = 100 hectare).

Cu toată enormitatea de necrezut a acestor fapte, nu încetează pregătirea febrilă de război: pe pământ și sub pământ, pe apă și sub apă, iar mai nou în aer: cu avioane, gaze și microbi patogeni.

Apoi să zică cineva că nu trăim în Purgatoriu, sau chiar în „Valea Plângerii“!

„Acum m'am liniștit“. Hirotonit la 17 Martie c. în basilica Laterană din Roma, neo-convertitul pâr. Selden Peabody Delany a slujit cea dintâi sf. liturghie solemnă la New-York, în biserica Notre-Dame de Lourdes. Cazul lasă din comun prin faptul că pâr. Delany înainte de a se face catolic slujise multșor la altarele protestante ca biserican și „doctor“ al crezului protestant. Când cu celebrarea celei dintâi sf. liturghii sărbătorești catolice, a și mărturisit-o că nu ușor i-a fost să facă trecerea de la un altar la altul, atât din motive doctrinare, cât și sociale.

Lucrul e de înțeles. Crescut într'o ambianță religioasă oarecare și îmbibat de spiritul ei, greu îi este omului, — oricine ar fi el, — să se sustragă acestor influențe și să urmeze un drum nou, cu noi directive și orientări. „Unul, sau chiar doi ani, nu sunt deajuns pentru ca cineva să se obișnuiască cu spiritul bisericii catolice“, mărturisește dânsul. Și apoi e și cercul cunoscuților, prietenilor și a rudeniilor, cu cari ajungi în conflict îndată ce părăsești calea bătătorită până aci împreună cu ei. Cu toate acestea pentru un bărbat serios și consecvent oprire în loc nu este, odată ce vede împede încotro trebuie să meargă de aci 'ncolo, ca să-și găsească pace sufletului său.

Pâr. Delany e în clar cu situația. „Nădăduesc să-mi păstrez unele din vechile mele prietenii; cei mai mulți însă nu-mi vor lerta niciodată întoarcerea la catolicism! In ce mă privește: acum sunt sigur că mă aflu pe calea cea bună; mai 'nainte însă nu eram. Astăzi mă simt la locul meu. Vreme de cincisprezece ani petrecuți la „Fecioara Maria“ (biserica din New York la care slujise ca păstor protestant pâr. Delany) m'am simțit însă tot mereu ne-ialocul meu; deplasat, ca să zic așa, și am înțeles că loialitatea mea îmi interzice de a perzista într'o poziție lipsită de sinceritate cu mine însumi. Chestia papalității, în sfârșit, m'a decis, cu postulatul împede: în biserică trebuie să fie unitate și directivă. Și așa am făcut pasul cel mare...“

Cu gândul la rătăcirea și sbuciumul trecut, pâr. Delany nu are decât cuvântul: Acum

mai supuși, mai ordonați, mai disciplinați, mai lesne de condus și foarte lesne de mințit, ca de altfel toate noroadele germanice, decât Italienii. Fiindcă din cei aproape 70 de milioane de Germani numai 20 sunt catolici și aceștia nu pot juca rolul celor 20 de milioane față de 120 ai Statelor Unite americane; nu pot fi stâlpii neclintii ai regimului. Cei 20 din Statele Unite au avut și au perspectiva libertății, au 20 de universități, ceea ce nu e puțin lucru; cei 20 din Germania au suferit toate mizeriile nazi-lor din opoziție și astăzi sunt încercuți și anihilați de cele 50 de milioane imbinate de protestantism îndrăcit, sunt oprimați spiritului și mentalității teutonice. Hitler, catolic din naștere, și-a dat genial seama de imensul și neprețuitul sprijin ce-i poate veni din partea catolicismului și trecând peste quasi excomunicarea național-socialismului, a încheiat și-și dă toate silințele să țină acel ulmitor de prielnic concordat catolicilor. Dar e prea puțin pentru Germania celor 30 de secte cari se mânăncă și se sfășie între dânsese și blestemă și nu pot să sufere Roma. Lozinca protestantismului e și azi: jos Roma, jos Juda, jos Moskova. Cu juda s'a răfuit, cu Moskova a sfârșit, cu Roma nu vrea să se împace. Și într'asta stă toată nenorocirea lui Hitler. Uneltirile streinățății, de cari se plânge presa germană, nu înseamnă nimica față de uneltirile pe cari Hitler și ai săi le văd bine dar nu pot face nimic pentru a sfârși cu ele.

Niciodată Hitler, până n'o lua protestantismul altă atitudine, nu va putea fi ceea ce Mussolini, pentru ai săi și pentru streinățate. Vom trăi și vom vedea că minunea fascistă, minunea lui Dollfuss al miciei Austriei, cu cel mai mic deficit bugetar, cu o monedă sigură și sigur stabilizată, cu un excedent la export, cu siguranța conducerii în stat, fiindcă e întemeiată pe tradiția catolică, va fi în Germania abia o palidă iconă. Cu Austria e cazul de a zice: Europa s'a împărțit, Dumnezeu o a miluit cu conducerea lui Dollfuss. Eu, cel puțin, cred, vom trăi și vom vedea, în viitorul miciei Austriei, țara susținută cum zic vrăjmașii ei, cu cădelnița catolicismului, fiindcă are și dă în chip misterios aproape următoarele foloase:

1. Ajutorul necondiționat al Providenței, care dacă lipsește, nenorocește, infometează, duce la ruină scoate din circulație o țară; vezi Rusia: 2. Solidarizează în bine, întreține elementele cele mai bune ale nației. De ce social democrația vieneză a sfârșit așa de rușinos, șefii în exil, grosul partidului în zăpăceală, la cel dintâi contact cu o realitate politică vie? 3. Dă oamenilor politici acea demnitate suprafirească, cazul lui Albert de Mun din Franța de azi, al lui Gil Robles din Spania de azi, și acea înțelepciune politică care stîind cele trecute, chivernisește cele prezente, cum-păinind cu dreptate cele viitoare. II formează, — o formație creștină, aparte, — îi sprijină, îi lansează.

S'ar putea obiecta: Mussolini nu s'a format la școala Catolicismului. Nu s'a format el, dar i-a format ea, fiindcă totdeauna mediul în care activezi te influențează mai mult ori mai puțin. Spania, o țară creștină catolică la culme! De ce n'a reușit dictatura? Fiindcă nu a pornit de la popor, ci de la Rege.

Iată, partidul creștin social al lui Lueger, Creatorul lui, acel admirabil primar al Vienei, n'a activat și n'a fost mai înzestrat ca Di Iorga, bunăoară. Di Iorga, fără cadrul catolic și-a distrus partidul, fiindcă ortodoxia nu e, nici în drept nici în fapt, un sistem politic, social economic cum și spune profesorul de morală al facultății teologice bucureștene. Și nu e sistem pentru că nu e nimica, ci o simplă rubrică bugetară. Ortodoxia e prima treaptă a protestantismului, care e cel mai mare vrăjmaș al lui Dumnezeu și al Creștinismului, fiindcă protestantismul e desbinare și numai Satana e desbinare, Dumnezeu fiind unitate absolută. Lueger a murit de mult, dar partidul său mai mântuește încă odată Viena, asediată de Dracul cel roșu.

De aceea Di Maniu e socotit în streinățate ca om politic serios și de aceea ține în-cordată și atenția țării și a streinățății asupra sa, fiindcă e format la școala catolicismului și are la spatele și deasupra sa pe toți îngerii de pază bună ai lui Dumnezeu, al Dumnezeului nostru românesc care-i și Dumnezeul tuturor neamurilor. In politică ortodoxia nu

m'am liniștit și am aflat ușurare multă, ca cel ce a trecut din moarte la viață. Mai notificând că-l asaltaț din toate părțile să deie informașunul asupra Bisericii catolice și să lămurască anumite probleme mai grele. (R. Negru).

Știri mărunte

Misluni la Chluza (eparhia Cluj). Le-a ținut păr. *Dr. Gregoriu Strimbu*, prof. de teologie din Cluj, în zilele de 28—30 Iunie c. Credincioșii, pregătiți de păr. Petru Scridon, preotul local, au luat parte în număr mare la aceste sfinte deprinderi sufletești. Și cu ei împreună au participat mulți și din satele vecine, veniți în procesiune, iar din depărtări mai mari, de peste Someș, singuratici. La ascultarea foarte numeroaselor mărturisiri au dat ajutor și frații preoți N. Oprea, E. Ciurdărean, T. Oprea, Toma Bulea, I. Maxim, T. Adace și V. Moldovan. Cu prilejul sfintelor misiuni s'a sfințit și o cruce comemorativă și s'a făcut o importantă și mișcătoare procesiune la cimitir.

Pentru frații din risipire. Absolvenții Școlii Normale de băeți din Blaj, promoția 1903/4, și-au ținut întrunirea colegială de 30 ani în ziua de 7 Iulie c. Cu acest prilej au contribuit cu 1100 Lei la fondul pentru ajutorarea bisericilor române unite din Vechiul Regat. Și anume au dat câte 200 Lei: dd. Andrei Pora, insp. școlar, Cluj, și Teodor Lungu inv.-preot în Bociu. Câte 100 Lei au dăruit: dd. inv. Nicolae Avram (Drașov), Paraschiv Hurubean (Veștem), Ioan Micu (Săvăstreni), Șofron Popa (Ludișor), Simeon Simon (Bicaz), Șerban Șerban (Sighișoara) și păr. Alex. Banea, învățător în Făget.

Moartea mareșalului Hindenburg. Ceeace mai în urmă se aștepta din zi în zi, s'a întâmplat în 2 August c., dimineața, la ora 9.20. Mareșalul Hindenburg Paul de Beneckendorff, s'a născut la Posen, în 1847, din familie de militari din moși-strămoși. Crește, trăiește și moare în această tradiție. Cadet la vârsta de 12 ani, la Walstatt, de unde trece la Berlin, firește că tot pentru studii militare. În 1866 e sublocotenent și ca atare luptă la Königraetz împotriva

conțează nimic. O vedeți, o auziți pe undeva, neliniștește pe cineva? Tărănismul e creația instituției acestora, a țaranului, care rămâne veșnic la locul și la rostul lui. Nu se sprijină pe Biserică, n'o are la spate. Nu vorbesc de preoți. Ba pe Dl Mihalache, ortodoxia, așa cum știe ea să facă politică, i-a făcut să-și de dimisia din Congresul bisericesc.

Ca încheiere: Se joacă în lume două cărți: a Catolicismului și a Bolșevismului. Nu zic Creștinism, fiindcă ar avea pretenție ortodoxia s'o socotesc și pe dânsa. Alaltăeri a biruit Catolicismul acesta în Italia; mai alaltăeri în Germania. Cel puțin Hitler e catolic și concordatar. Ieri în Austria, ca mâine în Franța. Și dacă va birui în Franța, biruește în toată lumea. Se joacă a doua carte a Bolșevismului, o modă care nu mai e, la modă, fiindcă nu tocmai Rușii o să dea tonul în modele politice ale lumii. Vorblau Rușii odată pe vremea Tărănismului de a treia Romă. Da, și a doua Romă, Constantinopolul și a treia Romă Moscova, poate ar fi însemnat ceva, dacă ar fi fost dăruită Roma cea dintâi. Acea este însă veșnică.

Sfârșesc prin a subscrie această mărturisire: Cred în izbânda totală a Catolicismului și cred în credința Dnului Maniul!

Austriei. În războiul franco-teutonic din 1870 participă la luptele dela Gravelotte și Sedan, precum și la asedierea Parisului. Maior în 1885, colonel în 1894, i-se încredințează, în 1903, comanda corpului III de armată din Marienburg. În 1911 se retrage din armată. Iși oferă însă din nou serviciile în războiul mondial. De numele lui se leagă cea mai strălucită biruință germană din acel războiu: învingerea dela Tannenberg (lacurile mazurice), care mântuie Prusia de Ruși, iar lui îi aduce bastonul de Mareșal și titlul de »salvator al patriei«. Tot dânsul a condus și retragerea armatelor germane, după înfrângerea din 1918. — Ca președinte a fost ales în două rânduri: în 1925 și 1932. Calm, cu tact și mult bun simț politic, Germania pierde într'insul unul dintre cei mai puternici stâlpi ai săi.

Locale. Duminica viitoare, a unsprezecea după Rusalii, va predica în catedrală Rev. *Dr. Augustin Popa*, prof. la Academia Teologică; iar Miercuri ce-i urmează, de Adormirea Maicii Domnului, va predica păr. *Dr. Leon Sârbu* duhovnic la Seminarul Teologic.

Jezuit vorbind unui auditoriu protestant. S'a întâmplat și această minune de superioară înțelegere creștină. Și încă numai deunăzi, în Suedia. Universitatea din Upsala a invitat pe *P. Max Pribilla*, jezuit german, să conferențieze pe seama studenților săi. Cel invitat a răspuns cu drag invitației, mai ales că era chemat într'o lume unde nu era străin. *P. Pribilla* mai conferențiasse adecă în diferite centre culturale suedeze. Așa la Lund, Gothenborg și Stockholm și era cunoscut în acele părți și din opera sa despre unificarea bisericilor creștine. Destul că s'a achitat splendid și de noul său angajament. A fost ascultat de peste 400 studenți universitari și de întreaga facultatea teologică protestantă, cu arhiepiscopul local protestant Eidem în frunte.

Purificarea ecranului. Campania pornită în America împotriva filmelor rele, a găsit mare răsunset și în Anglia. A început și aici o mare acțiune asemănătoare. O susțin toate organizațiile catolice din țară și s'au asociat și alte grupări necatolice.

† Pr. Alexandru Pop arhidiacon onorar, protopop pensionar, a trecut în Cluj, la cele veșnice în August c., într'al 85-lea an al vieții și 58 al preoției sale cinștite. D. Dr. Valer Pop, președintele Agrului — căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre, — pierde într'insul pe iubitul său tată. Facă-i Domnul, celui răposat, parte cu dreptii!

Ziar nou. În cursul lunii Septembrie va apare în Capitală un mare cotidian de dimineață sub direcțiunea Dnului *Em. Socor*, fost director al ziarelor »Dimineața« și »Adevărul«. Ziarul se va numi »A. B. C.« și va fi un organ independent de mare informație. În acest scop angajează corespondenți în toate localitățile din țară. Ofertele se vor adresa: Dnului *Em. Socor* la sediul Societății »A. B. C.« strada Lipsican Nr. 5. București I.

Școala Minieră a Statului din Baia-Mare, de sub Ministerul Industriei și Comerțului, care pregătește maestri minieri și metalurgi pentru minele și uzinele metalurgice, pentru minele de fier și de sare atât ale Statului cât și ale societăților miniere și ale particularilor, publică următorul concurs:

Ca elevi ai școlii miniere a Statului din Baia-Mare se primesc acei tineri, cetățeni români, cari au implinit vârsta de 17 ani și cari au absolvit cursul inferior de liceu sau gimnaziu. Cererile scrise cu mâna proprie și prevăzute cu timbre regulate sunt de ase înainta Direcțiunii școlii cel: mai târziu până în 15 August 1934. La cerere se vor anexa următoarele acte: 1. Extras de naștere. 2. Certificat de studii. 3. Certificat de bună purtare. 4. Certificat de naționalitate. 5. Certificat medical care să adeverească că petentul nu are defecte corporale organice. 6. Certificat dela autoritatea stării civile că este necăsătorit. 7. Certificat autentic despre ocupațiunea întreprinsă după părăsirea ultimului an școlar. 8. Tinerii cari sunt în etate de peste 21 ani vor anexa acte autentice că au satisfăcut serviciul militar. Înainte de examenul de admitere candidații vor fi supuși unei vizite medicale, care poate fi eliminătoare.

Tinerii cari doresc să fie primiți ca elevi trebuie să știe perfect limba română în vorbire și scris, afară de aceea, tinerii reușiți la vizita medicală, vor fi supuși unui examen de admitere din: a) Limba română (numai în scris); b) Aritmetică în scris și oral; c) Geometrie în scris și oral. Candidații nereușiți la probele scrise nu se admit la examenul oral. La examenul de admitere, care se va ține în 27, 28 și 29 August a. c. se vor prezenta numai tinerii cari vor fi chemați prin aviz separat. Prelegerile se încep la 2 Septembrie 1934.

Elevii sunt obligați a presta efective lucrări de practică trei zile la săptămână — 6 ore în fiecare zi de lucru — pentru care vor primi plată zilnică ce se va stabili ulterior. Elevii admiși în anul I vor începe lucrările de practică odată cu începerea cursurilor. Prelegerile durează 3 (trei) ani școlari din câte 10 (zece) luni, și tinerii cari au terminat cu succes această școală devin maestri minieri sau maestrii metalurgi. Taxe școlare nu sunt sub nici un titlu. — Școala nu are internat, elevii sunt externi. — Direcțiunea.

Telefonul „Unirii“

D. București. Aveți inimă bună. Nu trebuie totuși să vă înduioșați prea mult. Frica poate fi și ea binefăcătoare. Dacă »Glasul Monahilor« s'a speriat rău de »canibali dela Blaj«, n'are decât să tremure înainte. S'a creadă deci neclintit și serios ceea ce scrie, în urma celor ce v'am fost spus la »telefon« în 21. VII, că »Păpăi ardeau oamenii pe rug, însă uniții noștri vor nu numai să-i frigă, dar să-i mănânce cu totul«. — Da, da. Nu-i glumă de loc. Dacă odată cuviosul Lungu ne-a decretat »sălbateci«, înțelegem să tragem toate concluziile. Trebuie deci să fim »canibali« veritabili. Redactorul nostru a și început pregătirile. De atunci umbra la dentist. Iși ascute dinții. — Vai de culioarele dela »Gl. M.« Ce soartă jalnică le așteaptă. Brrr!

„Foia Diecezană“. Caransebeș. Am citit cu plăcere articolul: »Istorici și preocupăți« din ultimul Dv. număr (20. VII). Are și umor și nu-i lipsit nici de ridicol. Vă închipuiți: marele Dv. anonim în luptă disperată cu Bogdan, Lupaș, Iorga, Onciu, Pârvan, Pușcariu și toți ceilalți, eiusdem farinae ortodoxae, cari defilează pe paginile cărții dnu Pantea: *Legea strămoșască!* Toți teologii și istoricii ortodocși. E un spectacol vrednic de Don Quihotte. — E o mare greșală însă, că anonimul Dv. îi face dela început, în titlu, »istorici și preocupăți«. Mai întâi, că noi nu-i știm să aibă această nobilă meserie din urmă. Apoi, se depreciază și pe sine. Lupta lui pierde din grandoare și tragism. E o simplă ceartă între »preocupăți«. Și o altă greșală: de ce atletul Dv. face urît către d. Pantea? Că el, săracul, nu-i vinovat de ceea ce a spus Brătianu, Erbiceanu, Ibrăileanu, Lupaș, Iorga, Onciu, Xenopol și ceilalți despre »legea strămoșască«. Atâta face: reproduce, fără comentariu, textual, părerile lor. Prin urmare: la ei și numai la ei să se repeadă. D. Pantea, ca și noi, e un simplu spectator. — Dacă anonimul Dv. va ține seamă de aceste mici observațiuni, viitoarele reprezentațiuni vor fi și mai interesante. Le așteptăm cu nerăbdare.

B. Cluj. Impărtășim sentimentele Dv. Cu scârba și cu mâhnire am citit și noi, ca și Dv. »psihologia unui articol anticatolic«, în »Renașterea« pravoslavnică din Cluj (29. VII). Totuși, »n'avem nimic de zis«. Nu ne privește. În numărul nostru din 18 Iulie c. am spus la »Telefon«, că suntem departe de a fi de acord cu »alarma« fără rost și fără teme pe care a dat-o păr. Sept. Popa în »Patria« din 13 Iulie. Noi nu suntem de vină, dacă S. Sa a reușit să alarmeze tocmai pe cucernicul ateu și proaspătul bătăuș ortodox G. B. Duiță. Nu noi, ci păr. S. P. trebuie să intervină, prin urmare, și să liniștească furia bătrână a ruginitului academician, transformat mai nou în zaraf de »mici studii« și mari răutăți istorice, care scurmă cu atâta reacredință »psihologia« articolului incriminat. Suntem siguri, că păr. P. o va face, în interesul adevărului și al Sfinției Sale. — În ce privește »haina« vulgară și podoabele necuviincioase în cari d. G. B. D. ține să-și învaluiască și astădată ipotetica secrețiune cerebrală, iarăși n'avem nimic de zis. Dacă autorul ține să-și »cinstească« bătrânețele în felul acesta, cu atât mai trist pentru el. Și pentru Academia, care îl are printre membrii.

S. Chișina. Cauza noastră va birui, de sigur, fiindcă e dreaptă. Dar nu fără noi. Și chiar așa dacă ar fi, noi tot rămânem legați să ne facem datoria întreagă. Și cu promptitudine. Vigilantibus favent iura! — De aceea, nu-i admisibil să »înghitim« nici o gălușcă. Avem datoria să ne pretindem imediat drepturile. Să nu tolerăm fără vorbă nici o nedreptate. Vârsta nu ne scoate de sub această datorie. Dimpotrivă, cei mai sprinteni de peană, când e vorba de-a trimite informațiuni presei noastre, trebuie să fie preoții tineri. Ei sunt »raportorii« născuți și trimișii noștri speciali« în tot cuprinsul bisericii noastre. Sperăm, că vor începe să-și priceapă tot mai mult și această latură a misiunii lor preoțești. »Jurnalul« trimis de Sf. Voastră ne întărește în această nădejde. De aceea am citit-o cu bucurie.

Mulțumită

Tuturor acelor cari, din prilejul trecerii la cele veșnice a neuitatei noastre mamă, soră și bunică Ecaterina Oltean, ne-au adresat cuvinte de mângâiere, le exprimăm și pe această cale, sincerile noastre mulțumiri.

Familia